

Evaluation of the “Aviation Security” programme in Polish Air Force Academy

Robert Czerski^{1*}, Dominika Siczek¹, Krzysztof Goniewicz¹

¹ Department of Security Studies, Polish Air Force Academy, Poland

* Correspondence: r.czerski@law.mil.pl, Department of Security Studies, Polish Air Force Academy, 303 Squadron street, no 35, post code: 08-521 Deblin, Poland

Abstract

The article presents the opinion of students on undergraduate majoring in “Aviation Security” in Polish Air Force Academy. The aim of the study was to describe the training and propose changes in the educational process of students for the security. The article presents the aims and tasks of public education for the security of the State and analysis of the results that have been obtained on the basis of a questionnaire. The result of the research of the proposed changes might be to introduce students in the education process for the security of the state, to increase the efficiency of the process. presented she stayed proposal of changes in the requirements for the education of students for the security of the state and in the program and plan of full-time studies of the first degree in “Aviation Security” in Polish Air Force Academy

Key words: Security, national security, national security, education, student.

1. Introduction

Ensuring the security of the state in modern times is a priority goal in the life of the entire society. It is also one of the most important needs of the individual. Insecurity causes negative emotions such as fear or anxiety, while creating insecurity among the people [1-3]. It is important for human existence, because it provides being, but above all the development. State that is safe, able to guarantee citizen rights and freedoms. Security unit helps meet the need for existence, survival and development [4-6].

The object of the research was to educate undergraduate students majoring in “Aviation Security” in Polish Air Force Academy.

The aim of the study was to describe and propose changes in the educational process of students for the security of the state.

In keeping with the objectives pursued research identifies the main problem of the research concerning the changes in the educational process at the undergraduate students majoring in Aviation Security in Polish Air Force Academy, in order to increase the effectiveness of this process.

The study used methods of examination of documents implemented analysis technique literature research and legislation. Also used diagnostic survey method using a questionnaire.

2. Material and methods

Field studies carried out using a questionnaire survey was conducted in March 2019 year. The studies were included in the third year students of civil stationary full-time bachelor studies of two specializations - Protection of persons and property and safety and security of airports. The students represented the direction of Aviation Security in Polish Air Force Academy in Deblin. The questionnaire contained 17 questions, including 5 questions characterize the study population. The study involved 58 students from 58 possible - are students selected specialties.

3. Results

The characteristics of the study population gender are shown in Figure 1.

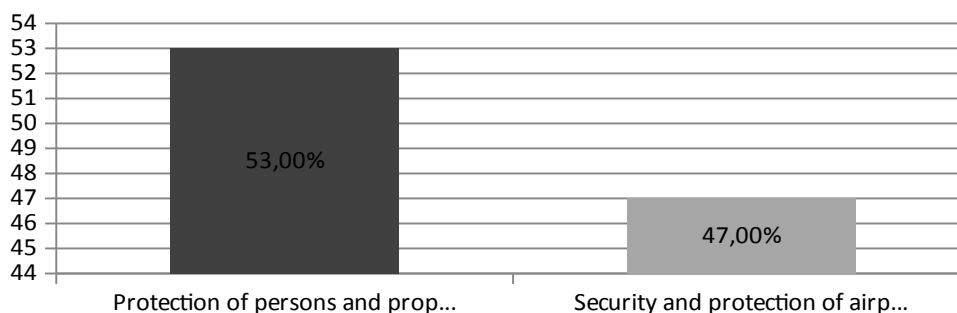

Figure 1. Gender surveyed students

The survey questionnaire was attended by more women (57%) than men (43%). The attractiveness of the National Security, employment opportunities in the in Polish Air Force Academy, state administration and local government, as well as in state institutions means that more and more women are choosing to study at the National Security. Women nowadays are highly resistant to stress, emotionally stable, so you aspire to professions, which in the past were attributed only to men [7]. Despite the still prevailing stereotypes, more and more women take up professions that until now were only assigned for the male population. [8-10]

On the other hand, classification of the students in the type of specialty being studied is shown in Figure 2.

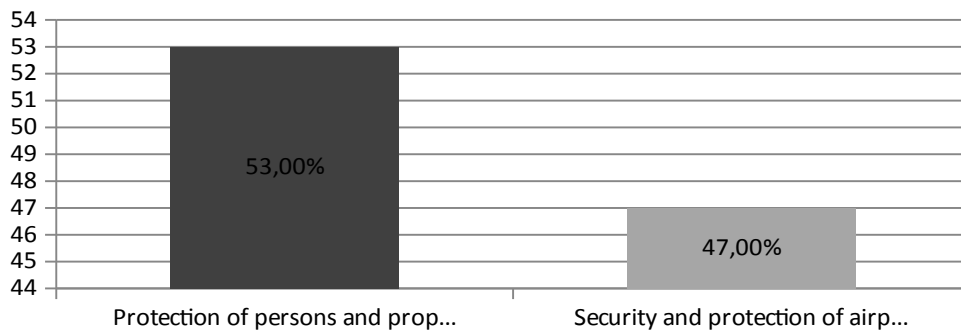

Figure 2 Type specialties

The analysis of the data shows that more than half of the respondents (53%) who participated in the survey, the students of Protection of persons and property. While other students (47%) are people who study the specialty Safety and Security of Airports. Specialty Protection of persons and property enjoys greater interest among students. Most likely this is due to the fact that the specialty Protection of persons and property group has more practical content of specialty items, and also offers greater opportunities for employment training, specialization in relation to safety and security of airports.

Detailed Description of the characteristics of the students is the presentation of their place of residence (Figure 3).

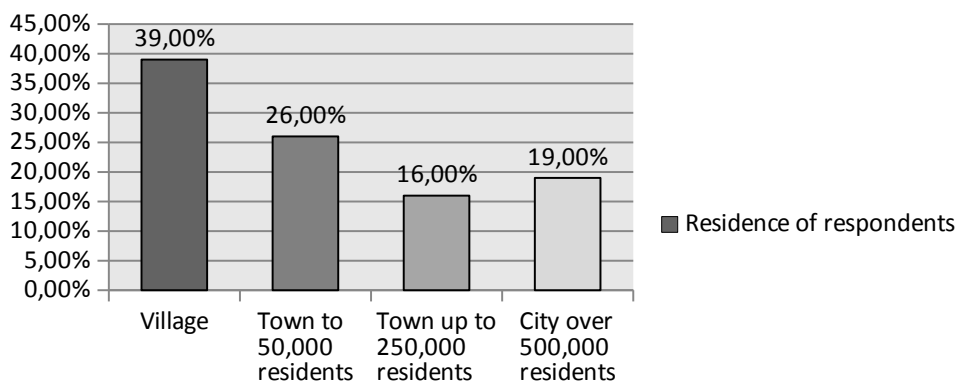

Figure 3 Place of residence of the respondents

The analysis shows that most students live in rural areas (39%), while almost one in four people (26%) of the population of the city of 50 thousand. residents. Fewer respondents live in the city over 500 thousand. residents (19%) and in the city to 250 thousand. residents (16%). The chart below shows that the Polish Air Force Academy attract the interest of residents of both villages and towns. However, most people come from villages. This fact may be due to the fact that nowadays the young people of the village want to educate themselves on par with city dwellers, do not always see his future on the farm. It also seems that the increasing every year the amount of assistance benefits for students means that universities decide to study the poorer, which in the past was a big problem [11].

In Figure 4 shows the characteristics of the study population in terms of the type of finished high school.

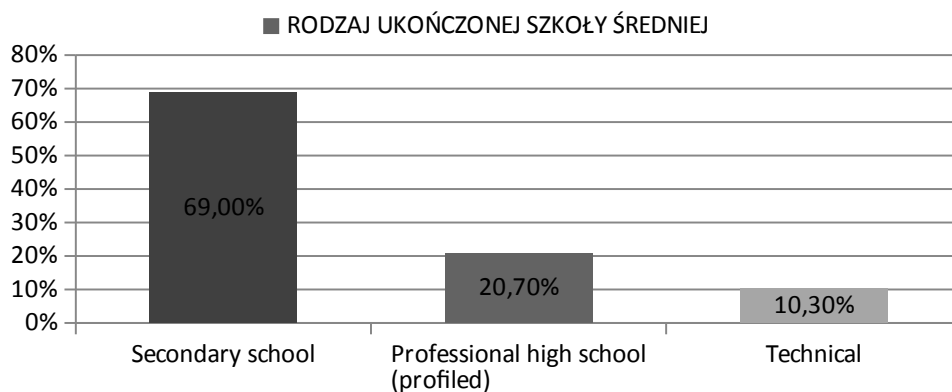

Figure 4 Type of formal school education

The analysis of the data shows that well over half of the respondents (69%) who participated in the survey are persons who have completed high school. Almost one in five (21%) completed vocational high school (profiled), while fewer respondents (10%) studied at technical college.

In the majority of the direction of National Security interest in persons who have completed high school. This can be explained by the fact that the direction is the direction of National Security and the humanities among the social sciences disciplines of safety. Continuing education in the direction of further development of interest in the humanities seems a natural impulse. Figure 5 shows the type of preferred interest in the study population.

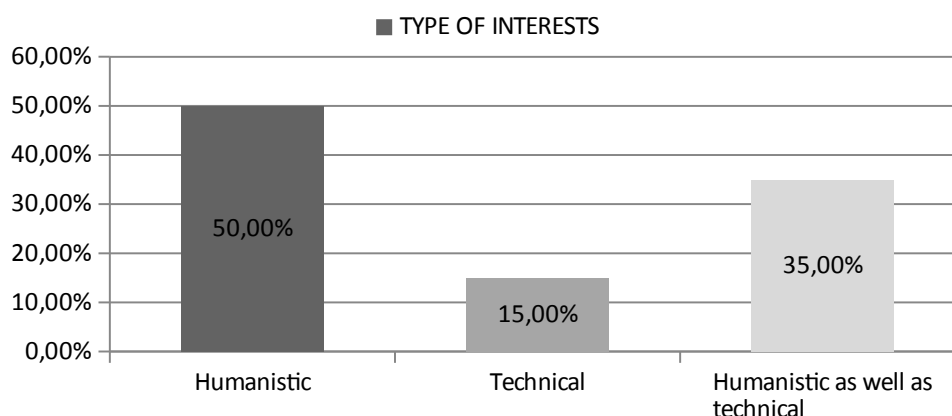

Figure. 5 Type interests

The analysis of the data shows that half of the students (50%) prefer humanistic interest. Fewer respondents have interest in the humanities, as well as technical (35%), while the least respondents (15%) say only technical interest. In view of the foregoing, that the direction of

Homeland Security has a greater interest in the humanities, which explains the fact that most of the students graduated from high school (Appendix. Table 4).

4. Discussion

The aim of the survey was to obtain students' opinions concerning the assessment requirements and a program and study plan related to the education of students for the security of the state. The responses are valuable tips on proposed changes in the education process to increase efficiency this process.

From the analyzed data it shows that students want a greater extent focus on objects, which to a greater extent will enrich their knowledge with the wider field of security. Preferred are content that the more influence the shaping of the students of professional qualifications. It is proposed to make changes in the requirements and the program and the study plan so that the implementation of the items rated as the most useful to increase the number of hours. In contrast, the subjects rated by respondents as the least useful, to reduce the number of ongoing activities.

5. Conclusions

The requirements for the education of students for the security of the state, proposes the following changes:

- increase the number of hours on the items from the group of core content, which the students are most useful in the field of Homeland Security, and reduce the number of ongoing activities, which in the opinion of the respondents are least useful in a given direction;
- increase the number of hours in a group of content items directional, which the students are most useful in the field of Homeland Security, and limit the number of ongoing activities, which in the opinion of the respondents are least useful in a given direction;
- extend apprenticeships, as a practical learning method preferably affect the acquisition of knowledge, competencies and skills;
- reduce the number of hours on the protection of intellectual property, and increase the number of activities carried out within the subject Occupational safety and health and ergonomics.

The program and plan of full-time studies first degree in National Security proposes the following changes:

- introduce a greater number of hours on the items from the group of specialized content that students think are the most useful in the field of Homeland Security, and limit the number of ongoing activities, which in the opinion of the respondents are least useful in a given direction;

- enter the program and plan of full-time studies of the first degree in National Security more classes offered in the form of practical, in the opinion of the respondents is a more effective method of learning than the commonly used theoretical methods.

Bearing in mind the feelings of students on education in the field of Homeland Security, it proposed to introduce the following changes:

- realize intensive university co-operation with employers, thereby supporting the acquisition of knowledge, competencies and skills;
- enter higher number practical subjects in the field of Homeland Security, as practical help students to gain insights adequate capacity and experience;
- reduce the number of ongoing activities, which the respondents are not fully associated with the specialty of study, students would be able to largely focus on subjects related to the wider security of the state;
- increase number field activities and specialized tours, such as the forms students gain, as well as improve acquired practical abilities.

"Appendix A. Supporting information: Supplementary data (tables) associated with this article due to the large number of studies are included as a separate file. "
6983-26038-2-SP.pdf

References:

1. Leszczyński, M. (2011). Bezpieczeństwo społeczne a współczesne państwo. *Zeszyty naukowe Akademii Marynarki Wojennej*, 52, 123-132.
2. Szubrycht, T. (2006). Współczesne aspekty bezpieczeństwa państwa. *Zeszyty Naukowe Akademii Marynarki Wojennej*, 47, 87-98.
3. Koziej, S. (2011). Bezpieczeństwo: istota, podstawowe kategorie i historyczna ewolucja. *Bezpieczeństwo narodowe*, 18(2).
4. Wilczyński, P. L. (2017). Problematyka bezpieczeństwa we współczesnym dyskursie eksperckim w Polsce. *Przegląd Geopolityczny*, (21), 48-66.
5. Smarzewska, A., Melaniuk, E., Dymicka, A., & Szepeluk, A. (2017). Kształtowanie bezpieczeństwa zawodowego absolwentów. *Humanities and Social Sciences*, 22 (XXII) | nr 24 (2) | 273-285
6. Piwowarski, J. (2016). Trzy filary kultury bezpieczeństwa. *Security, Economy & Law*, 4(XIII), 5-17.
7. Kelley, A. M., Curry, I., & Powell-Dunford, N. (2018). Medical Suspension in Female Army Rotary-Wing Aviators. *Military Medicine*, 184(3-4), e143-e147.
8. Piotrowska-Trybull, M., & Jabłońska-Wołoszyn, M. (2017). Atrybuty różnorodności kobiet żołnierzy w świetle wyników badań pilotażowych. *Human Resource Management/Zarządzanie Zasobami Ludzkimi*.
9. Piotrowska-Trybull, M. (2016). Problematyka aspiracji zawodowych kobiet żołnierzy w kontekście sprawnej realizacji zadań. *Zeszyty Naukowe AON*, (2 (103)), 67-82.
10. Roszak, M. Pedagodzy społeczni o kobietach w siłach powietrznych [Odrowąż-Coates A., Perkowska-Klejman A.(2016). Kobiety przestworzy. Refleksyjność

biograficzna kobiet służących w Siłach Powietrznych Polski i Wielkiej Brytanii. Warszawa: Wydawnictwo Difin. 194 s.]. In Forum Pedagogiczne(No. 2, pp. 307-310).

11. Pacana, A., & Woźniak, J. (2017). Badania satysfakcji studentów z organizacji roku akademickiego. Zeszyty Naukowe. Organizacja i Zarządzanie/Politechnika Śląska.

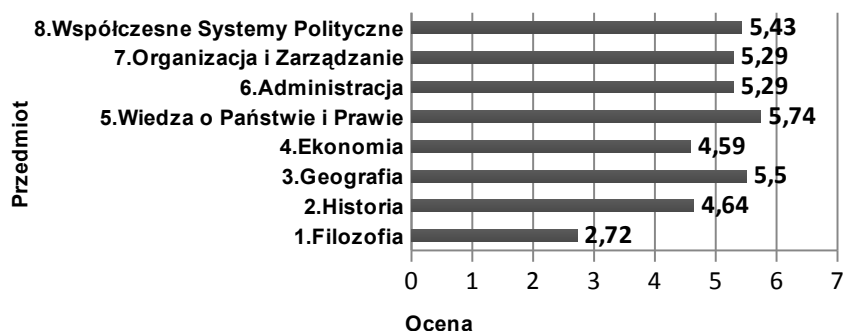
Propozycja zmian w wymogach edukacji studentów na rzecz bezpieczeństwa państwa

Jednym z celów przeprowadzonych badań ankietowych było uzyskanie opinii studentów dotyczącej oceny wymogów związanych z edukacją studentów na rzecz bezpieczeństwa państwa. Uzyskane opinie stanowią cenne wskazówki dotyczące proponowanych zmian w wymogach, by zwiększyć efektywność edukacji studentów na rzecz bezpieczeństwa państwa.

Pytanie, które zapoczątkowało proces proponowanych zmian, dotyczyło oceny przedmiotów z grupy treści podstawowych zawartych w wymogach dotyczących edukacji studentów na rzecz bezpieczeństwa państwa.

Na rysunku nr 6 zaprezentowano oceny studentów dotyczące przedmiotów z grupy treści podstawowych na kierunku Bezpieczeństwo Narodowe, zawartych w wymogach edukacji studentów na rzecz bezpieczeństwa państwa. Z danego wykresu wynika, iż według wskazań ankietowanych najbardziej przydatnym przedmiotem z grupy treści podstawowych na kierunku Bezpieczeństwo Narodowe jest Wiedza o Państwie i Prawie (5,74). Przedmioty, które również uzyskały wysokie oceny, to: Geografia (5,5) oraz Współczesne Systemy Polityczne (5,43). Niewiele niższe oceny uzyskały również przedmioty: Organizacja i Zarządzanie (5,29), a także Administracja (5,29). Według ankietowanych najmniej przydatnym przedmiotem na kierunku Bezpieczeństwo Narodowe jest Filozofia (2,72). Z danego wykresu wynika, iż studenci chcą w większej mierze skupić się na przedmiotach, które w większym stopniu wzbogacą ich wiedzę z szeroko pojętej dziedziny bezpieczeństwa. Preferowane są treści, które bardziej wpływają na kształtowanie przez studentów kwalifikacji zawodowych. Zdaniem respondentów ważniejsze są te przedmioty, które rozwijają ich wiedzę z zakresu państwa, prawa, geografii, polityki, czy organizacji i zarządzania. Na podstawie analizy danych rysunku nr 6. postuluje się, aby dokonać zmian w wymogach dotyczących edukacji studentów na rzecz bezpieczeństwa państwa, tak by na realizację przedmiotów ocenionych jako najbardziej przydatnych zwiększyć liczbę godzin. Natomiast na przedmioty oceniane przez respondentów jako najmniej przydatne, zmniejszyć liczbę realizowanych zajęć.

Pytanie 1. W wymogach dotyczących edukacji studentów na rzecz bezpieczeństwa państwa znajduje się grupa treści podstawowych. Które przedmioty Pana/ Pani zdaniem są najbardziej przydatne na kierunku Bezpieczeństwo Narodowe, a które mniej? (Proszę ocenić w skali od 1 do 7, gdzie 1 oznaczać będzie przedmiot nieprzydatny, natomiast 7 oznaczać będzie przedmiot bardzo przydatny).

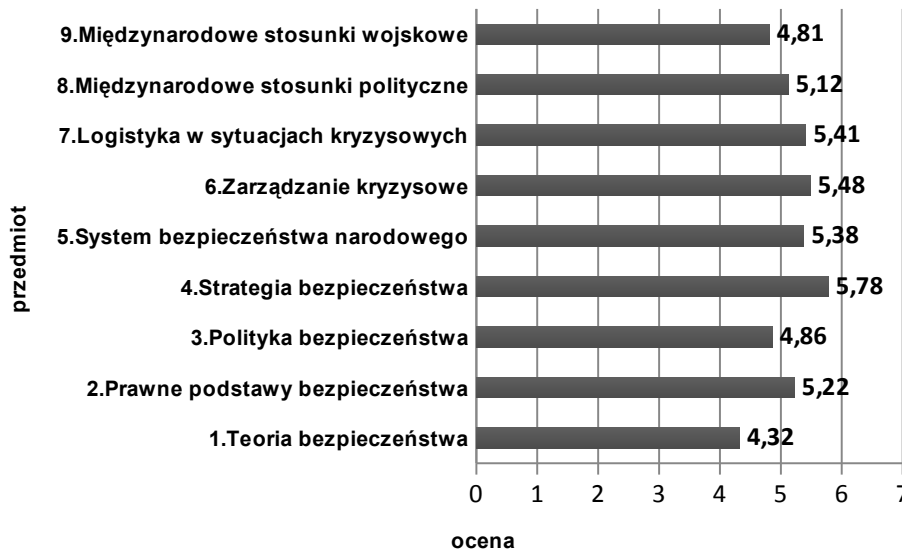
Rysunek nr 6 Ocena przedmiotów z grupy treści podstawowych

Opracowanie na podstawie badań własnych

Z kolei rysunek nr 7 przedstawia oceny dotyczące przedmiotów z grupy treści kierunkowych, które zostały określone w wymogach dotyczących edukacji studentów na rzecz bezpieczeństwa państwa.

Na rysunku nr 7 zaprezentowano oceny respondentów dotyczące przedmiotów z grupy treści kierunkowych na kierunku Bezpieczeństwo Narodowe, zawartych w wymogach edukacji studentów na rzecz bezpieczeństwa państwa. Z rysunku nr 7. wynika, iż według wskazań ankietowanych najbardziej przydatnym przedmiotem z grupy treści kierunkowych jest Strategia Bezpieczeństwa (5,78). Na wysokiej pozycji znajduje się również Zarządzanie kryzysowe (5,48), Logistyka w sytuacjach kryzysowych (5,41), System Bezpieczeństwa Narodowego (5,38). Należy zaznaczyć, że najmniej przydatnym przedmiotem na kierunku Bezpieczeństwo Narodowe według opinii studentów jest Teoria Bezpieczeństwa (4,32). Przedstawione oceny respondentów stanowią cenne wskazówki w zakresie propozycji projektowanych zmian. Na podstawie danych przedstawionych na rysunku nr 7 postuluje się, aby wprowadzić zmiany w wymogach dotyczących edukacji studentów na rzecz bezpieczeństwa państwa, w postaci zwiększenia liczby realizowanych godzin na przedmioty, które zostały ocenione jako najbardziej przydatne na kierunku Bezpieczeństwo Narodowe, jednocześnie ograniczając liczbę realizowanych zajęć na przedmioty, które były najniżej oceniane przez respondentów.

Pytanie 2. W wymogach dotyczących edukacji studentów na rzecz bezpieczeństwa państwa znajduje się grupa treści kierunkowych. Które przedmioty Pana/ Pani zdaniem są najbardziej przydatne na kierunku Bezpieczeństwo Narodowe, a które mniej? (Proszę ocenić w skali od 1 do 7, gdzie 1 oznaczać będzie przedmiot nieprzydatny, natomiast 7 oznaczać będzie przedmiot bardzo przydatny).

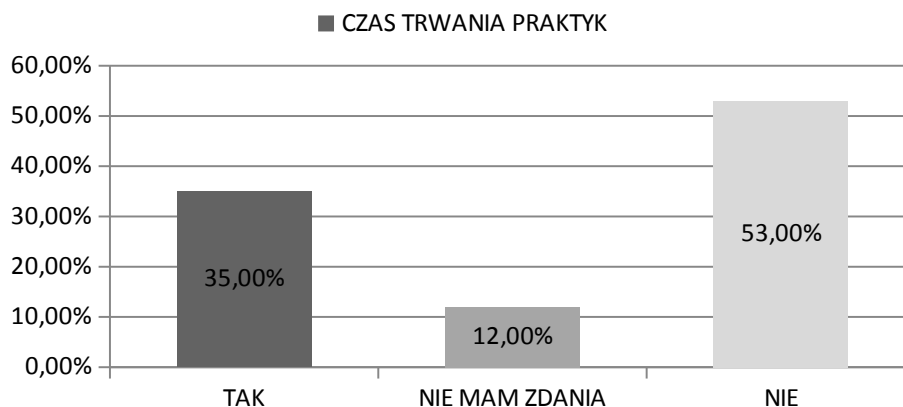

Rysunek nr 7 Ocena przedmiotów z grupy treści kierunkowych

Opracowanie na podstawie badań własnych

Dalsze pytanie dotyczące oceny efektywności edukacji studentów na rzecz bezpieczeństwa państwa dotyczyło realizacji praktyk na kierunku Bezpieczeństwo Narodowe.

Pytanie 3. Według Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 lipca 2007 roku dotyczącego standardu kształcenia, praktyki na kierunku Bezpieczeństwo Narodowe powinny trwać nie krócej niż 6 tygodni. Czy to Pana/Pani zdaniem wystarczająco dużo czasu, by zdobyć praktyczne umiejętności zawodowe?

Rysunek nr 8 Ocena czasu trwania praktyk

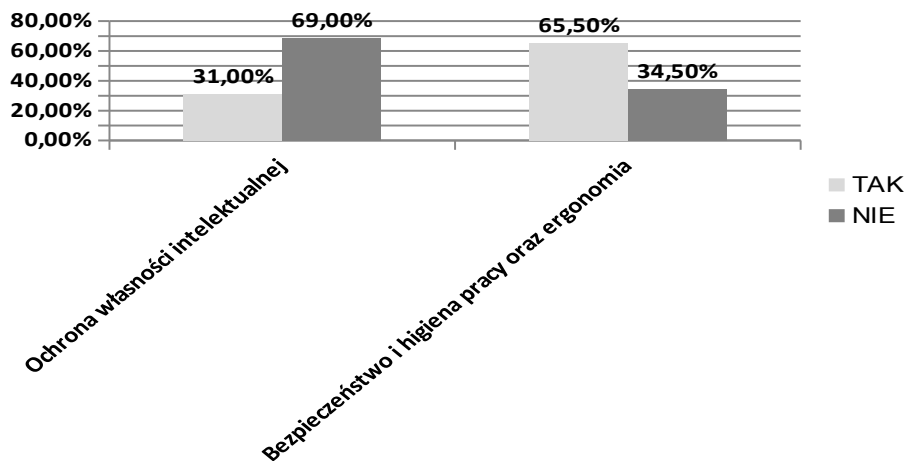
Opracowanie na podstawie badań własnych

Z analizy danych na rysunku nr 8 wynika, że ponad połowa studentów (53%) uważa, że 6 tygodni to nie jest wystarczająco dużo czasu, by zdobyć praktyczne umiejętności zawodowe. Mniej badanych uznało, iż jest to wystarczająco dużo czasu (35%), nieznaczna część respondentów nie wyraziła swojego zdania na ten temat (12%). Z analizy powyższych danych można wysnuć wniosek, iż czas trwania praktyk zawodowych powinien zostać wydłużony. Studenci w ramach praktyk w największym stopniu zdobywają umiejętności oraz nabywają kompetencje zawodowe w wyniku wykonywania konkretnych czynności praktycznych. Oczywistym staje się fakt, że praktyczne metody nauki zawodu wpływają efektywniej na zdobywane umiejętności specjalistyczne.

Kolejny rysunek nr 9 przedstawia oceny przedmiotów (Ochrona własności intelektualnej, Bezpieczeństwo i higiena pracy oraz ergonomia) zawartych w Rozporządzeniu MNiSZW z dnia 12 lipca 2007 roku dotyczącego standardu kształcenia na kierunku Bezpieczeństwo Narodowe.

Z analizy danych na rysunku nr 9 wynika, że znaczna część studentów (69%) twierdzi, iż przedmiot Ochrona własności intelektualnej nie jest istotnie wartościowy na kierunku Bezpieczeństwo Narodowe. Jak wynika z danych, zdecydowanie większa część respondentów (65,5%) uważa, że przedmiot Bezpieczeństwo i higiena pracy oraz ergonomia jest istotnie wartościowy na danym kierunku. Studenci preferują przedmioty, które najbardziej będą przydatne w przyszłym zawodzie. W wyniku realizacji programu przedmiotu BHP studenci mogą poznać zasady, których należy przestrzegać w czasie pracy, aby nie utracić zdrowia bądź życia. Na podstawie analizy danych wykresu proponuje się, aby na przedmiot Ochrona własności intelektualnej ograniczyć ilość realizowanych godzin, natomiast zwiększyć na realizowanie przedmiotu Bezpieczeństwo i higiena pracy oraz ergonomia.

Pytanie4. Według Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 lipca 2007 roku dotyczącego standardu kształcenia, programy nauczania na kierunku Bezpieczeństwo Narodowe powinny zawierać takie przedmioty, jak: Ochrona własności intelektualnej, Bezpieczeństwo i higiena pracy oraz ergonomia. Czy Pana/Pani zdaniem przedmioty te są istotnie wartościowe na kierunku Bezpieczeństwo Narodowe?

Rysunek nr 9 Ocena przedmiotów nauczania
Opracowanie na podstawie badań własnych

Propozycja zmian w programie i planie studiów stacjonarnych pierwszego stopnia na kierunku Bezpieczeństwo Narodowe Lotniczej Akademii Wojskowej

W kwestionariuszu ankiety zadano studentom również pytania dotyczące oceny realizowanego programu i planu studiów stacjonarnych pierwszego stopnia na kierunku Bezpieczeństwo Narodowe w Lotniczej Akademii Wojskowej. Celem było uzyskanie opinii studentów w przedmiotowym temacie, aby w konsekwencji zaproponować zmiany, które zwiększą stopień efektywność procesu edukacji na kierunku Bezpieczeństwo Narodowe.

Kolejne pytanie, które kontynuuje postulaty zmian w aspekcie zwiększenia efektywności edukacji studentów na rzecz bezpieczeństwa państwa, dotyczyło oceny przedmiotów z grupy treści specjalistycznych, zawartych w programie i planie studiów stacjonarnych pierwszego stopnia na kierunku Bezpieczeństwo Narodowe. Studenci specjalności BiOL i OOiM mieli za zadanie ocenić, które przedmioty ich zdaniem są najbardziej przydatne na kierunku Bezpieczeństwo Narodowe, a które mniej przydatne. Wykres 10 przedstawia oceny studentów ze specjalności Bezpieczeństwo i ochrona lotnisk.

Pytanie: Program i plan studiów stacjonarnych pierwszego stopnia na kierunku Bezpieczeństwo Narodowe zawiera treści specjalistyczne. Które przedmioty Pana/ Pani zdaniem są najbardziej przydatne na kierunku Bezpieczeństwo Narodowe, a które mniej? (Proszę ocenić w skali od 1 do 7, gdzie 1 oznaczać będzie przedmiot nieprzydatny, natomiast 7 oznaczać będzie przedmiot bardzo przydatny).

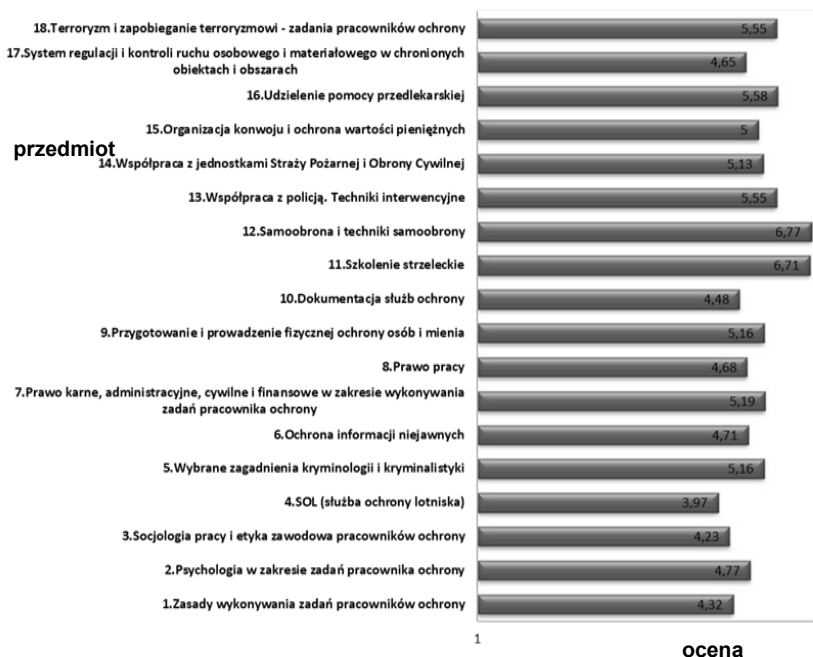
Rysunek nr 10 Ocena przedmiotów z grupy treści specjalistycznych

Opracowanie na podstawie badań własnych

Z analizy danych na rysunku nr 10 wynika, że studenci studiujący na specjalności Bezpieczeństwo i ochrona lotnisk za najbardziej przydatny przedmiot z grupy treści specjalistycznych na kierunku Bezpieczeństwo Narodowe uznają przedmiot Ochrona lotnisk (6,67), wysokie oceny otrzymały również przedmioty: Terroryzm lotniczy (6,48), Obsługa w portach lotniczych (6,15). Respondenci za najmniej przydatne przedmioty z grupy treści specjalistycznych na kierunku Bezpieczeństwo Narodowe uznali Człowiek jego możliwości i ograniczenia (3,52) oraz Wykorzystanie przestrzeni kosmicznej dla celów bezpieczeństwa (3,52). Z analizy danych wynika, iż studenci oceniają najwyżej przedmioty, które związane są najbardziej ze specyfiką specjalności, na której studiują. Takie przedmioty, jak Ochrona lotnisk, Obsługa naziemna w portach lotniczych czy Terroryzm lotniczy, dotyczą w większym stopniu specyfiki przyszłej pracy w portach lotniczych. Studenci chcą zdobywać wiedzę, kompetencje czy umiejętności, które przygotowują ich do wykonywania zawodu w jak najwyższym stopniu. Najniżej ocenione przedmioty są w mniejszym stopniu związane z przyszłym zawodem. Odnosząc się do przedmiotów najwyżej ocenianych przez ankietowanych studentów, proponuje się, aby zwiększyć liczbę godzin zarówno w obszarze wykładów, jak i innych form zajęć (ćwiczenia, projekt). Natomiast na przedmioty, które otrzymały niższe oceny, postuluje się ograniczenie liczby realizowanych godzin.

Następny rysunek nr 11 przedstawia oceny studentów ze specjalności Ochrona osób i mienia dotyczące przedmiotów z grupy treści specjalistycznych zawartych w programie i planie studiów stacjonarnych pierwszego stopnia na kierunku Bezpieczeństwo Narodowe.

Pytanie 5. Program i plan studiów stacjonarnych pierwszego stopnia na kierunku Bezpieczeństwo Narodowe zawiera treści specjalistyczne. Które przedmioty Pana/ Pani zdaniem są najbardziej przydatne na kierunku Bezpieczeństwo Narodowe, a które mniej? (Proszę ocenić w skali od 1 do 7, gdzie 1 oznaczać będzie przedmiot nieprzydatny, natomiast 7 oznaczać będzie przedmiot bardzo przydatny).

Wykres 11 Ocena przedmiotów z grupy treści specjalistycznych

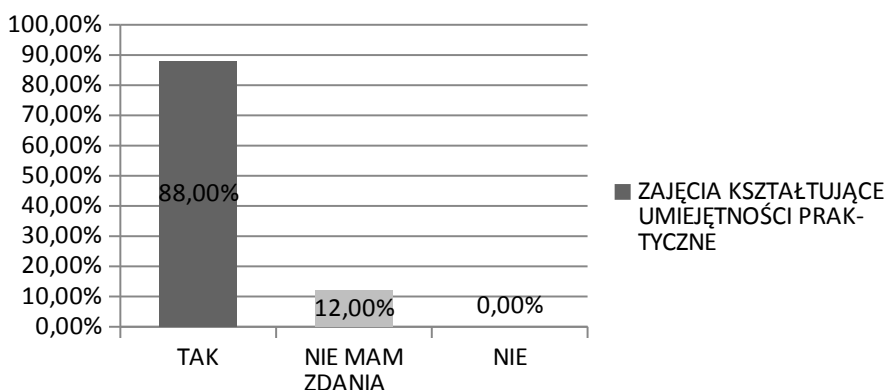
Opracowanie na podstawie badań własnych

Jak wynika z rysunku nr 11 studenci specjalności Ochrona osób i mienia na kierunku Bezpieczeństwo Narodowe uznali, że najbardziej przydatnym przedmiotem z grupy treści specjalistycznych jest Samoobrona i techniki samoobrony (6,77). Wysoką ocenę otrzymał również przedmiot Szkolenie strzeleckie (6,71). Respondenci za najmniej przydatny przedmiot z grupy treści specjalistycznych uznali przedmiot- SOL (służba ochrony lotniska) (3,97). Najwyższe oceny otrzymały przedmioty, które najbardziej związane są z przedsięwzięciami praktycznego przygotowania studentów do zawodu. Respondenci na etapie kształcenia specjalistycznego preferują praktyczne sposoby przygotowania do zawodu. Najniżej oceniane przedmioty, to te które przekazywały wiedzę teoretyczną. Odnosząc się do wypowiedzi ankietowanych, proponuje się, aby na realizację przedmiotów najwyżej ocenianych, takich jak: Samoobrona i

techniki samoobrony oraz Szkolenie strzeleckie wprowadzić więcej godzin zajęć. Natomiast na przedmioty, które zostały najniżej ocenione przez studentów, ograniczyć liczbę realizowanych godzin.

Dalszy rysunek nr 12 przedstawia odpowiedzi studentów dotyczące zajęć kształtujących umiejętności praktyczne.

Z analizy danych rysunku nr 12 wynika, iż zdecydowana większość studentów (88%) uznała, że w ramach etapu kształcenia specjalistycznego należy wprowadzić więcej zajęć, które kształtują umiejętności praktyczne. Niewielka część (12%) respondentów nie wyraziła swojego zdania na ten temat. Studenci preferują naukę zawodu za pomocą metod praktycznych. Dzięki tym metodom można skuteczniej zdobyć kwalifikacje do wykonywania danego zawodu. Sposoby praktyczne według respondentów wpływają efektywniej na przyswajanie umiejętności zawodowych od powszechnie stosowanych teoretycznych metod nauczania. Postuluje się wprowadzenie zmian w programie i planie studiów stacjonarnych pierwszego stopnia na kierunku Bezpieczeństwo Narodowe tak, aby etap kształcenia specjalistycznego zawierał więcej zajęć realizowanych w formie praktycznej. Mogą to być podróże studyjne do różnych instytucji związanych z bezpieczeństwem i obronnością państwa, gdzie studenci mogliby zapoznać się z realizowanymi metodami pracy.

Rysunek nr 12 Ocena zajęć kształtujących umiejętności praktyczne

Opracowanie na podstawie badań własnych

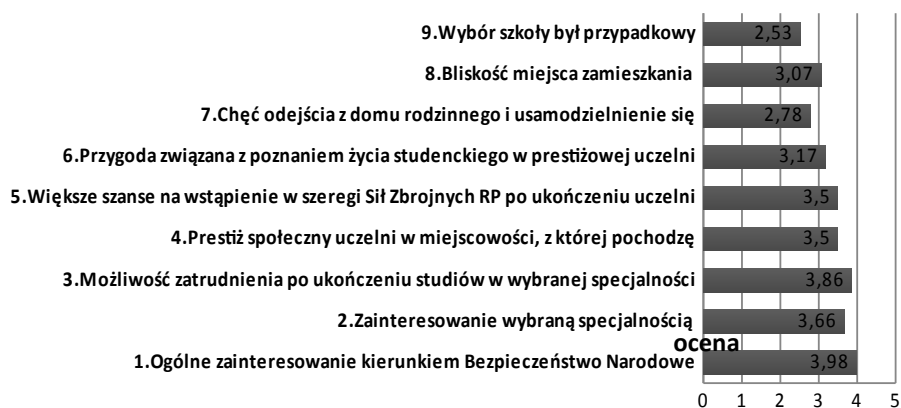
Odczucia studentów dotyczące edukacji na kierunku Bezpieczeństwo Narodowe w Lotniczej Akademii Wojskowej

W kwestionariuszu ankiety zostały również umieszczone pytania, które dotyczyły odczuć studentów związanych z procesem edukacji na kierunku Bezpieczeństwo Narodowe w Lotniczej Akademii Wojskowej.

Na rysunku nr 13 przedstawiono motywy ubiegania się studentów o przyjęcie na kierunek Bezpieczeństwo Narodowe, które stanowią istotny wskaźnik oczekiwań edukacyjnych.

Pytanie 7. Jak ważne były wskazane motywy ubiegania się o przyjęcie na kierunek Bezpieczeństwo Narodowe? (Proszę o określenie w tabeli rangi wskazanych motywów w przedstawionej 5-stopniowej skali, przyjmując: 5- bardzo ważny, 4- ważny, 3- umiarkowanie ważny, 2- mało ważny, 1- nieważny).

Rysunek nr 13 Motywy ubiegania się o przyjęcie na kierunek Bezpieczeństwo Narodowe

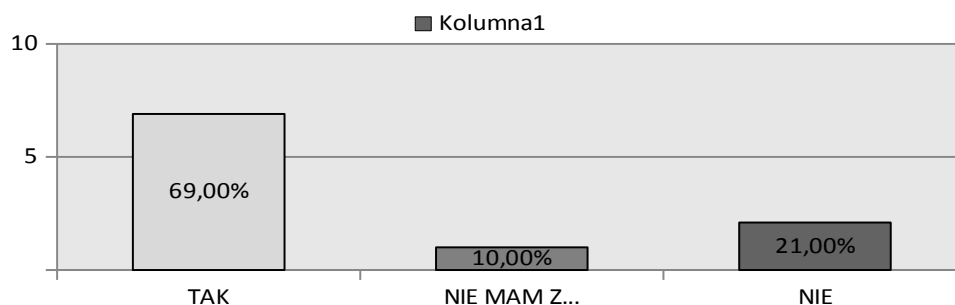

Opracowanie na podstawie badań własnych

Z analizy rysunku nr 13 wynika, że najważniejszym motywem ubiegania się o przyjęcie na kierunek Bezpieczeństwo Narodowe było ogólne zainteresowanie kierunkiem Bezpieczeństwo Narodowe (3,98), równie wysoką ocenę otrzymała odpowiedź-możliwość zatrudnienia po ukończeniu studiów w wybranej specjalności (3,86). Najniżej ankietowani ocenili odpowiedź związaną z przypadkowym wyborem szkoły (2,53). Z analizy danych wykresu można stwierdzić, iż decyzja o studiowaniu na kierunku Bezpieczeństwo Narodowe w Lotniczej Akademii Wojskowej była przemyślana przez większość studentów. Większa część respondentów, aplikując na kierunek Bezpieczeństwo Narodowe, kierowała się zainteresowaniem kierunkiem i specjalnością oraz wiarą w możliwości pracy po ukończeniu studiów. Z analizy wykresu 13 można wnioskować, że w populacji badanych studentów znajdują się również tacy, którzy chcieli odejść z domu rodzinnego z myślą o usamodzielnieniu się. Ciekawe jest, że część studentów ma nadzieję, że po ukończeniu studiów będzie miała większą szansę na wstąpienie w struktury Sił Zbrojnych RP.

Z kolei rysunek nr 14 prezentuje opinie studentów dotyczące oceny ich przygotowania do wykonywania zawodu po ukończeniu studiów na wybranej specjalności.

Z analizy rysunku nr 14 wynika, że zdecydowanie większa część respondentów (69%) czuje się przygotowana do wykonywania zawodu, kończąc studia na swojej specjalności. Co piąty badany (21%) stwierdził, że nie czuje się przygotowany do wykonywania zawodu. Nieznaczna część studentów (10%) nie wyraziła zdania na dany temat. W większości ankietowani uważają, że kierunek Bezpieczeństwo Narodowe przekazuje im niezbędną wiedzę, umiejętności i kompetencje przydatne na rynku pracy. Jednak wśród respondentów znajdują się i tacy, którzy nie czują się przygotowani do zawodu lub wahają się z jednoznacznym stwierdzeniem. Wobec tej grupy studentów należałoby przeprowadzić dodatkowe badania ustalając przyczyny takiego stanu.

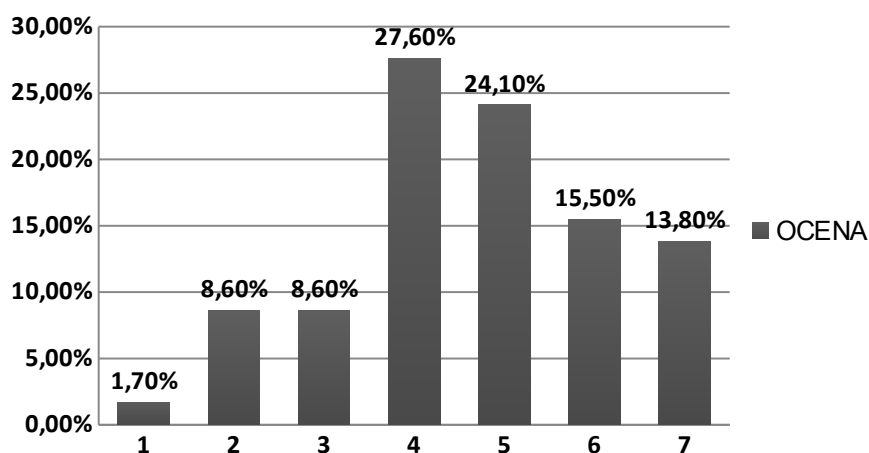
Rysunek nr 14 Ocena przygotowania do wykonywania zawodu

Opracowanie na podstawie badań własnych

Pytanie, które stanowi również istotny wskaźnik oceny procesu edukacji na rzecz bezpieczeństwa państwa, dotyczyło oceny satysfakcji studentów ze studiowania na kierunku Bezpieczeństwo Narodowe w Lotniczej Akademii Wojskowej.

Z analizy rysunku nr 15 wynika, że większość respondentów oceniła poziom swojej satysfakcji ze studiowania na kierunku Bezpieczeństwo Narodowe w Lotniczej Akademii Wojskowej przy siedmiostopniowej skali na ocenę 4 (27,60%). Również duża część ankietowanych oceniła swoją satysfakcję na ocenę 5 (24,10%). Znalazła się również spora część studentów, którzy ocenili swoje zadowolenie na ocenę 6 (15,50%) oraz na ocenę 7 (13,80%). Z analizy danych wynika, że niewielka część respondentów, dokonując oceny swojej satysfakcji na ocenę 1 (1,70%), 2 (8,60%), 3 (8,60%), jest ogólnie niezadowolona ze studiowania na kierunku Bezpieczeństwo Narodowe. Wnioski z analizy rysunku nr 15. potwierdzają wnioski z analizy rysunku nr 14. dotyczące oceny stopnia przygotowania do wykonywania zawodu.

Pytanie9. Proszę o dokonanie oceny w skali od 1 do 7 swojej satysfakcji ze studiowania na kierunku *Bezpieczeństwo Narodowe* w Lotniczej Akademii Wojskowej, gdzie 1 oznaczać będzie bardzo niski poziom satysfakcji, natomiast 7 oznaczać będzie bardzo wysoki poziom satysfakcji.

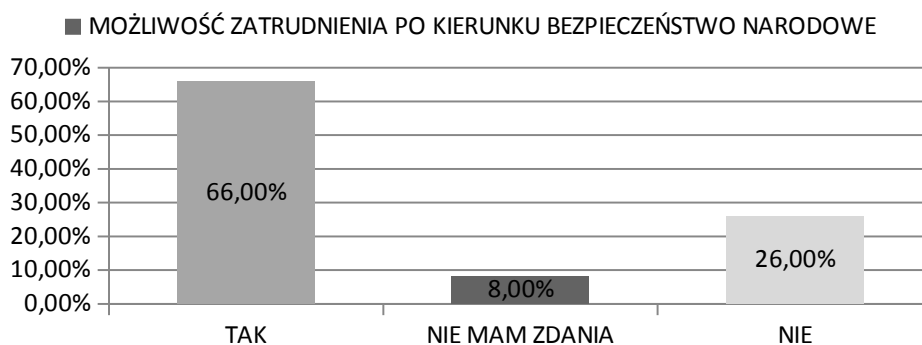

Rysunek nr 15 Ocena satysfakcji ze studiowania

Opracowanie na podstawie badań własnych

Z kolei następny rysunek nr 16 przedstawia odpowiedzi studentów dotyczące możliwości zatrudnienia po ukończeniu kierunku *Bezpieczeństwo Narodowe*.

Pytanie10. Czy wierzy Pan/Pani w możliwość zatrudnienia po ukończeniu kierunku *Bezpieczeństwo Narodowe*?

Rysunku nr 16 Ocena możliwość zatrudnienia po ukończeniu kierunku *Bezpieczeństwo Narodowe*

Opracowanie na podstawie badań własnych

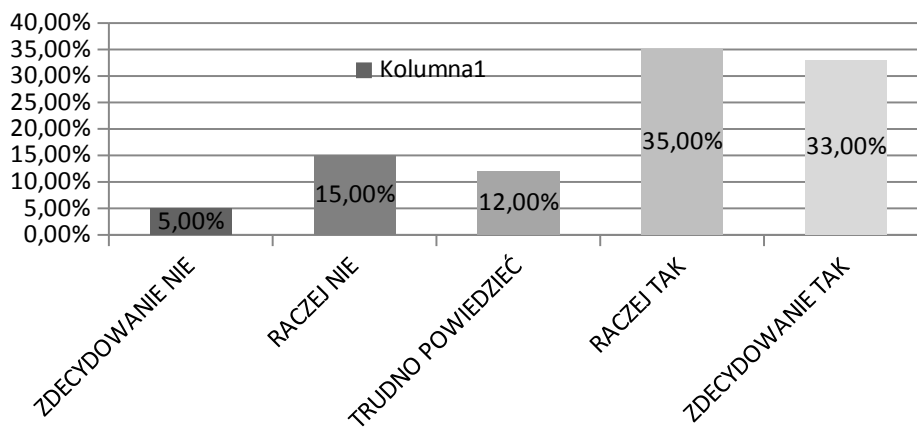
Z analizy danych rysunku nr 16 wynika, że zdecydowanie znaczna część respondentów (66%) wierzy w możliwość zatrudnienia po ukończeniu kierunku *Bezpieczeństwo Narodowe*. Prawie co czwarty ankietowany (26%) nie wierzy w możliwość zatrudnienia. Bardzo pozytywny jest fakt, że tak znaczna część studentów jest przekonana, że po ukończeniu kierunku *Bezpieczeństwo Narodowe*

znajdzie pracę na stanowiskach związanych z bezpieczeństwem i obronnością państwa. Wniosek ten jest potwierdzeniem wniosków wypływających z analizy rysunku nr 13, z którego wynika, że najważniejszym motywem ubiegania się o przyjęcie na studia jest możliwość zatrudnienia. Wydaje się, że dalsze badania powinny być prowadzone w kierunku śledzenia losów absolwentów opisywanego kierunku, w celu wpływania na doskonalenie planów i programów studiów. Ważne jest, aby uczelnie współpracowały z pracodawcami.

Dalszy rysunek nr 17 przedstawia odpowiedzi studentów dotyczące wyrażenia opinii o powtórnej decyzji na kształcenie na kierunku Bezpieczeństwo Narodowe w Lotniczej Akademii Wojskowej.

Z analizy rysunku nr 17 wynika, że większa część respondentów (35%) raczej zdecydowałaby się na powtórne kształcenie na kierunku Bezpieczeństwo Narodowe w wybranej specjalności. Prawie co trzecia osoba (33%) zdecydowanie powtórnie wybrałaby dany kierunek. Mniej badanych (15%) raczej nie zdecydowałaby się ponownie studiować na kierunku Bezpieczeństwo Narodowe w wybranej specjalności. Niewielka liczba respondentów (12%) nie wyraziła swojego zdania. Nieznaczna ilość studentów (5%) stanowczo stwierdziła, że nie wybrałaby powtórnie danego kierunku. Z wykresu wynika, iż większość studentów (68%) ponownie zdecydowałaby się na powtórne kształcenie na kierunku Bezpieczeństwo Narodowe w wybranej specjalności. Część respondentów (20%), która uznała, że nie zdecydowałaby się (lub raczej nie) na powtórne kształcenie na danym kierunku, to zapewne studenci, którzy nie wierzą w możliwość zatrudnienia po kierunku Bezpieczeństwo Narodowe (szerzej rysunek nr 16). Odczucia respondentów związane z deklaracją powtórnego kształcenia na kierunku Bezpieczeństwo Narodowe stanowią ważny wskaźnik w ocenie procesu edukacji studentów na rzecz bezpieczeństwa państwa. Większość studentów, która czuje się przygotowana do zawodu (szerzej rysunek nr 14), odczuwa satysfakcję ze studiowania (szerzej rysunek nr 15) czy deklaruje, że powtórnie zdecydowałaby się na kształcenie (szerzej rysunek nr 17), jest dowodem w większej mierze potwierdzającym, że proces edukacji studentów na rzecz bezpieczeństwa państwa spełnia oczekiwania młodych ludzi.

Pytanie 11. Czy powtórnie zdecydowałby(łaby) się Pan/Pani na kształcenie na kierunku Bezpieczeństwo Narodowe w wybranej specjalności?

**Rysunek nr 17 Ocena trafności podjętej decyzji na kształcenie na kierunku
Bezpieczeństwo Narodowe**

Opracowanie na podstawie badań własnych

Następnie tabela 2. prezentuje odpowiedzi studentów dotyczące zmian, jakich można byłoby dokonać w procesie edukacji na kierunku Bezpieczeństwo Narodowe, aby jeszcze bardziej zwiększyć skuteczność tego procesu. Respondentom zadano pytanie otwarte o treści: Jakich zmian według Pana/Pani należy dokonać w procesie edukacji na kierunku Bezpieczeństwo Narodowe, aby zwiększyć skuteczność tego procesu?

Z analizy tab. 2. wynika, iż większość studentów (24) uważa, że należy wprowadzić więcej przedmiotów praktycznych na kierunku Bezpieczeństwo Narodowe. Mniej badanych (10) uznało, że należy zlikwidować przedmioty, które nie są związane ze specjalnością studiów. Nieliczni studenci (4) opowiedzieli się za zmianą sposobu zaliczeń niektórych przedmiotów, a także za zwiększeniem ilości zajęć terenowych oraz wycieczek specjalistycznych. Mniejsza liczba respondentów (2) proponuje wprowadzenie zajęć z policjantami oraz ze strażakami. Wypowiedziały się również osoby (2), które postulują zwiększenie możliwości uczenia się różnych języków, a także nieliczne osoby (1), sugerujące zwiększenie liczby zajęć z wychowania fizycznego, prowadzenie zajęć w hangarach czy poznanie innych jednostek wojskowych.

Tabela nr1: Propozycja zmian w procesie edukacji na kierunku Bezpieczeństwo Narodowe

<i>Propozycje zmian</i>	<i>Respondenci</i>
Należy wprowadzić więcej przedmiotów praktycznych	24
Likwidacja przedmiotów nie związanych ze specjalnością	10

Nie mam zdania	5
Realizacja zajęć z policjantami oraz ze strażakami	2
Zmiana sposobu zaliczeń niektórych przedmiotów	4
Więcej zajęć związanych z wychowaniem fizycznym	1
Większe możliwości uczenia się różnych języków	2
Większa ilość zajęć terenowych	4
Prowadzenie zajęć w hangarach	1
Wycieczki specjalistyczne	4
Poznanie innych jednostek wojskowych	1
Suma respondentów	58

Opracowanie na podstawie badań własnych